

Protokol o kontrole po vyřízení námitek

1. Osoby pověřené k provedení kontroly

doc. Ing. Tomáš Pavelka, Ph.D., člen Rady NAÚ – vedoucí pověřená osoba
prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc.
prof. PhDr. Mgr. Tomáš Knoz, Ph.D.
prof. Ing. Martin Macko, CSc.
prof. Ing. Jaroslav Petr, DrSc.
PhDr. Jiří Smrčka, Ph.D.
Mgr. Dita Tarbajová
PhDr. Jana Pištorová

Uvedené osoby byly pověřeny k provedení předmětné kontroly předsedou Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství (NAÚ) dne 19. dubna 2022.

2. Kontrolovaný subjekt

Mendelova univerzita v Brně, IČ: 62156489, sídlo: Zemědělská 1665/1, 613 00 Brno

3. Předmět kontroly

V souladu s čl. 1 odst. 3 písm. b) a c) *Zásad pro výkon kontroly dodržování právních předpisů při uskutečňování akreditovaných činností u vysokých škol Národním akreditačním úřadem pro vysoké školství*, schválených Radou NAÚ dne 22. – 23. března 2017 usnesením č. 23/2017 (dále jen „Zásady pro výkon kontroly“), bylo předmětem kontroly zjištění, zda uskutečňování akreditovaných činností Mendelovou univerzitou v Brně (dále též MENDELU) nebo její součástí není v rozporu s ustanoveními zákona č. 111/1998 Sb., zákona o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), standardů pro akreditace ve vysokém školství (Nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství), popř. dalších právních předpisů týkajících se uskutečňování akreditovaných činností vysokými školami, zejména zda

- studium probíhá v souladu s částí čtvrtou, pátou a devátou a se souvisejícími ustanoveními zákona o vysokých školách a standardy pro akreditace, konkrétně zda v minulosti byly a zda jsou dodržovány obecně závazné právní předpisy a vnitřní předpisy kontrolovaného subjektu.

4. Zákonné zmocnění

Národní akreditační úřad pro vysoké školství je dle § 84 odst. 1 zákona o vysokých školách orgánem příslušným k vykonávání kontroly dodržování právních předpisů při uskutečňování akreditovaných činností vysokých škol.

5. Zahájení kontroly a kontrolní úkony

V souladu s ustanovením čl. 2 odstavce 3 *Zásad pro výkon kontroly* pověřil předseda NAÚ dne 19. dubna 2022 výše uvedené osoby provedením předmětné kontroly a současně kontrolovanému subjektu oznámil uvedené skutečnosti a zaměření kontroly na následující studijní programy a studijní programy se studijními obory uskutečňované fakultami MENDELU:

Agronomická fakulta

1. Zootechnika, studijní obor Zootechnika (Bc.)
2. Zootechnika (Bc.)
3. Chemie a technologie potravin, studijní obor Technologie potravin (NMgr.)
4. Odpadové hospodářství (NMgr.)
5. Potravinářství a výživa člověka (NMgr.)
6. Aplikovaná a krajinná ekologie (Ph.D.)
7. Applied and Landscape Ecology (Ph.D.)

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

8. Mezinárodní teritoriální studia (Bc.)
9. International Territorial Studies (Bc.)
10. Mezinárodní teritoriální studia (NMgr.)
11. International Territorial Studies (NMgr.)

Lesnická a dřevařská fakulta

12. Lesnictví, studijní obor Lesnictví (Bc.)
13. European Forestry, studijní obory European Forestry a Forestry and Landscape Management (NMgr.)
14. European Forestry (NMgr.)
15. Ekologie lesa (Ph.D.)
16. Forest Ecology (Ph.D.)
17. Krajinné inženýrství, studijní obor Ekologie lesa (Ph.D.)
18. Landscape Engineering, studijní obor Forest Ecology (Ph.D.)
19. Hospodářská úprava lesa (Ph.D.)
20. Lesní inženýrství, studijní obor Hospodářská úprava lesa (Ph.D.)

Zahradnická fakulta

21. Zahradnické inženýrství (Bc.)
22. Zahradnictví, studijní obor Jakost rostlinných potravinových zdrojů (Bc.)
23. Zahradnické inženýrství, studijní obor Zahradnictví (NMgr.)
24. Zahradnické inženýrství (NMgr.)
25. Horticultural Engineering, studijní obor International Master of Horticultural Science (NMgr.)

26. International Master of Horticultural Science (NMGr.)
27. Zahradnické inženýrství, studijní obor Zahradnictví (Ph.D.)
28. Horticultural Engineering, studijní obor Horticulture (Ph.D.)
29. Zahradnictví (Ph.D.)
30. Ph.D. in Horticulture (Ph.D.)

Provozně ekonomická fakulta

31. Finance (Bc.)
32. Finance (Bc. – anglický program)
33. Hospodářská politika a správa, studijní obor Finance (Bc.)
34. Economic Policy and Administration, studijní obor Finances (Bc.)
35. Otevřená informatika (Bc.)
36. Open Informatics (Bc.)
37. Systémové inženýrství a informatika, studijní obor Ekonomická informatika (Bc.)
38. System Engineering and Informatics, studijní obor Economic Informatics (Bc.)
39. Hospodářská politika a správa, studijní obor Finance a investiční management (NMGr.)
40. Economic Policy and Administration, studijní obor Finance and Investment Management (NMGr.)
41. Systémové inženýrství a informatika, studijní obor Ekonomická informatika (NMGr.)
42. System Engineering and Informatics, studijní obor Economic Informatics (NMGr.)
43. Otevřená informatika (NMGr.)
44. Open Informatics (NMGr.)
45. Systémové inženýrství a informatika, studijní obor Ekonomická informatika (Ph.D.)
46. System Engineering and Informatics, studijní obor Economic Informatics (Ph.D.)
47. Hospodářská politika a správa, studijní obor Finance (Ph.D.)
48. Economic Policy and Administration, studijní obor Finance (Ph.D.)

Vedoucí pověřená osoba k provedení kontroly si vyžádala za účelem provedení kontroly 23. května 2022, 11. července 2022 a 25. července 2022 údaje a dokumenty, které kontrolovaný subjekt poskytl ve stanovené lhůtě. Dopisem ze dne 25. července 2022 byly kromě jiného vyžádány doplňující informace týkající se absolventů všech doktorských studijních programů, tedy nikoli pouze výše vyjmenovaných studijních programů.

Pověřené osoby k provedení kontroly vycházely při své činnosti z vyžádaných údajů poskytnutých kontrolovaným subjektem, z veřejně dostupných informací (z webových stránek kontrolovaného subjektu), z údajů vzniklých činnostmi NAÚ a z dokumentů poskytnutých členům kontrolní skupiny během návštěvy kontrolovaného subjektu v jeho sídle, která se uskutečnila dne 19. července 2022.

6. Kontrola na místě provedená na Mendelově univerzitě v Brně dne 19. července 2022

Kontrola byla zahájena v 10 hod v jednací místnosti poskytnuté vysokou školou. Vedoucí pověřená osoba doc. Tomáš Pavelka seznámil přítomné zástupce vedení a děkany fakult se zákonným vymezením a předmětem kontroly dodržování právních předpisů na kontrolovaném subjektu. Předložil rovněž pověření ke kontrole doručené kontrolovanému subjektu prostřednictvím datové schránky a nastínil plánovaný průběh kontroly na místě. Kontrolovaný subjekt pověřeným osobám zpřístupnil požadované dokumenty a podklady. Zástupci kontrolovaného subjektu průběžně reagovali na požadavky pověřených osob, doplňovali další dokumenty a poskytovali vysvětlení. Kontrola na místě byla ukončena kolem 15 hod.

7. Poslední kontrolní úkon

Posledním kontrolním úkonem bylo doručení dodatečně vyžádaných podkladů ke kontrole. Vedoucí pověřená osoba si je od kontrolovaného subjektu vyžádala dne 25. července 2022 a vyžádané podklady byly doručeny dne 25. srpna 2022. Vzhledem ke složitosti případu se lhůta pro vyhotovení protokolu o kontrole prodloužila o 30 dnů ode dne provedení posledního kontrolního úkonu. Kontrolovaný subjekt byl o tomto prodloužení informován dopisem dne 16. září 2022.

8. Kontrolní zjištění

1. Po obdržení dodatečných podkladů týkajících se absolventů všech doktorských studijních programů na MENDELU (doručených dne 25. srpna 2022) učinila kontrolní skupina zjištění týkající se doktorského studijního programu *Ekonomika a management* se studijním oborem *Řízení a ekonomika podniku* a doktorského studijního programu *Ekonomika a management* na Provozně ekonomické fakultě MENDELU (PEF). Ze seznamu absolventů doktorských studijních programů (DSP) z let 2020 až 2022 vyplývá, že pět studentů PEF bylo „převzeno“ z DSP *Ekonomika a management* s oborem *Řízení a ekonomika podniku* do nově akreditovaného DSP *Ekonomika a management* (v UIS vedeno jako „přestup na jiný studijní program“). Konkrétně se jedná o následující absolventy (v závorce je uvedeno období studia v nově akreditovaném DSP):
(31. 08. 2020 – 29. 11. 2021), (31. 8. 2020 – 28. 6. 2022),
(31. 8. 2020 – 9. 3. 2021), (31. 8. 2020 – 16. 2. 2021) a
(31. 8. 2020 – 16. 7. 2021).

Tito studenti byli přijati ke studiu nově akreditovaného DSP *Ekonomika a management* rozhodnutím děkana „o pokračování studia ve stejném nebo obdobném studijním programu“. Zákon o vysokých školách takový postup neumožňuje. V § 80 odst. 5 zákona o vysokých školách se sice vysoké škole stanovuje povinnost zajistit studentům možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu na téže nebo jiné vysoké škole, avšak toto ustanovení nezmocňuje vysokou školu k „převádění“ studentů mezi studijními programy. Osoba se může stát studentem ve studijním programu pouze prostřednictvím zápisu do studia (§ 51 a § 61 zákona o vysokých školách), přičemž právo na zápis vzniká výhradně sdělením o rozhodnutí o přijetí ke studiu (§ 51 zákona o vysokých školách), nikoliv sdělením „o pokračování studia“. Pro naplnění povinnosti uložené vysoké škole § 80 odst. 5 zákona o vysokých školách lze využít ustanovení § 49 odst. 3 zákona o vysokých školách, podle kterého může vysoká škola nebo fakulta stanovit odlišné podmínky pro přijetí uchazečů, kteří absolvovali studijní program nebo jeho část nebo studují jiný studijní program na vysoké škole v České republice nebo v zahraničí.

2. Nařízení vlády o standardech pro akreditace ve vysokém školství (část druhá, hlava II, oddíl H, kapitola I, bod 3) stanovuje, že součástí studijních povinností v DSP je absolvování části studia na zahraniční instituci v délce nejméně jednoho měsíce nebo účast na mezinárodním tvůrčím projektu s výsledky publikovanými nebo prezentovanými v zahraničí nebo jiná forma přímé účasti studenta na mezinárodní spolupráci. Kontrolovaný subjekt v rámci dodatečných podkladů ke kontrole uvedl, že „absolventi, kteří již svá studia ukončili v nově akreditovaných studijních programech, mají povinný výjezd absolvovaný a splnění této povinnosti je kontrolovaným předpokladem pro připuštění ke státní doktorské zkoušce“.

U čtyř studentů PEF zmíněných v bodu 1. byly zahraniční pobyty doloženy následujícím způsobem:

- pobyty v rámci programu Erasmus v LS 2017, tedy během studia v navazujícím magisterském studijním programu,
- účast na jednodenní konferenci European Statistical Forum v Barceloně a na jednodenním pre-workshopu v listopadu 2018, tedy v době přerušení předešlého studia DSP *Ekonomika a management* se studijním oborem *Řízení a ekonomika podniku* (od 1. 7. 2017 do 30. 6. 2019),
- potvrzení o praxi na PEF s charakterem administrativní práce pro program Erasmus v LS 2020, tedy v rámci předešlého DSP *Ekonomika a management* se studijním oborem *Řízení a ekonomika podniku*,
- pobyty v rámci programu Erasmus v ZS 2014, tedy během studia v navazujícím magisterském studijním programu.

Během návštěvy na místě bylo zjištěno, že studentu PEF byla jako zahraniční stáž uznána účast na letní škole *Barcelona GSE Summer School 2018* (25. – 29. 6.) a účast na mezinárodní konferenci *2nd International Conference on Research in Business, Management and Economics* (Viedeň, 3. – 5. 12. 2019).

Kontrolní skupina konstatuje, že studijní povinnosti studenta se týkají studijního programu, k jehož studiu je zapsán a jehož studium ukončuje podle § 55 zákona o vysokých školách. Uvedené pobyty či aktivity však nebyly absolvovány v průběhu studia v doktorském studijním programu, anebo svým charakterem neodpovídají požadavku standardu či úrovni doktorského studia. Výše uvedené ustanovení nařízení vlády o standardech pro akreditace tak nebylo naplněno.

3. Studijní a zkušební řád MENDELU z roku 2013 v části týkající se doktorského studia stanovuje, že celková doba přerušení studia nesmí přesáhnout standardní dobu studia, pro kterou je studijní program akreditován. U doktorského studijního programu se standardní dobou studia 4 roky tak celková doba přerušení mohla být maximálně 1460 dní, u doktorského studijního programu se standardní dobou studia 3 roky 1095 dní. Kontrolou údajů v informačním systému MENDELU (UIS)¹ bylo zjištěno porušení tohoto ustanovení u následujících studentů:

- (LDF): studium DSP *Krajinné inženýrství* se studijním oborem *Ekologie lesa* dle UIS přerušeno od 18. 9. 2017 do 10. 6. 2022, tj. na 1542 dní,
- (PEF): studium DSP *Ekonomika a management* se studijním oborem *Řízení a ekonomika podniku* dle UIS přerušeno od 17. 9. 2014 do 31. 12. 2017, tj. celkem na 1118 dní (bez rodičovské dovolené, která činila 83 dní).

---

¹ Pomocí funkce printscreen byly z UIS pořízeny kopie.

4. Z UIS zjistila kontrolní skupina u studentů PEF významné nedostatky spočívající ve skutečnosti, že MENDELU činila či umožnila úkony spojené se studiem ve studijním programu v době, kdy k tomu nebyla oprávněná:
- *_____* zahájil doktorské studium 2. 9. 2013, do nového studijního programu „přestoupil“ 31. 8. 2020 a studium dle UIS ukončil 1. 9. 2021. V období 1. 9. 2021 – 28. 6. 2022 je vykázáno přerušeno studia. Student nicméně 14. 6. 2022 vložil do UIS disertační práci, posudek vedoucího práce byl zadán dne 21. 6. 2022 a státní doktorskou zkoušku a obhajobu disertační práce *_____* vykonal dne 28. 6. 2022, tedy v době přerušeno studia, kdy nebyl studentem PEF. Zákon o vysokých školách to neumožňuje vzhledem ke znění § 61 odst. 2, který výslovně stanovuje, že osoba přestává být studentem dnem přerušeno studia. V odst. 1 je uvedeno, že osoba, které bylo studium přerušeno, se stává studentem dnem opětovného zápisu do studia.
  - *_____* (DSP *Hospodářská politika a správa* se studijním oborem *Finance*) vykonal státní doktorskou zkoušku a obhajobu disertační práce 6. 4. 2021, UIS ale obsahuje informaci o přihlašování k termínu („new“) v období 11. 4. 2022 – 13. 4. 2022 a neobsahuje údaj, že by byla podána přihláška ke státní doktorské zkoušce.
  - *_____* (DSP *Economics and Management* se studijním oborem *Business Economics and Management*) měl studium přerušeno od 31. 8. 2020 do 2. 3. 2022. Disertační práci dle UIS odevzdal 30. 3. 2021, posudek vedoucího práce z 25. 2. 2022 byl do UIS vložen 16. 3. 2022, posudky oponentů datované v únoru 2022 byly vloženy 1. 3. 2022, i když měl student vykonat dle UIS obhajobu disertační práce 3. 3. 2021. Studium je však dle UIS ukončeno až k 3. 3. 2022. Všechny uvedené úkony se uskutečnily v době přerušeno studia, tedy v době, kdy osoba nebyla studentem.
  - Obhajoba disertační práce a státní doktorská zkouška *_____* se dle údajů v UIS konaly dne 9. 3. 2021, nicméně stanovisko školitele (*_____*) je datováno až 10. 3. 2021.
  - Přihláška ke státní doktorské zkoušce *_____* byla podána 17. 2. 2021, nicméně obhajoba disertační práce a státní doktorská zkouška proběhly už 16. 2. 2021.
  - U *_____* nejsou v UIS u DSP *Ekonomika a management* se studijním oborem *Řízení a ekonomika podniku* formálně schváleny zprávy o průběhu studia ani stanovisko školitele a oborové rady, přesto je zde záznam o řádně uzavřeném období a přestupu na jiný studijní program.
Z dalšího vyplývá, že studentka ihned po „přestoupení“ do nového DSP *Ekonomika a management* dne 31. 8. 2020 studium přerušila od 1. 9. 2020 do 15. 7. 2021. V době přerušeno studia však 4. 1. 2021 odevzdala disertační práci, tedy v době, kdy nebyla studentkou PEF. V UIS nejsou u této studentky vyplněny žádné údaje u akademického roku 2020/2021. U nového DSP má studentka ve skupině povinně volitelných předmětů: Journal Article v databázi Scopus 1 a Scopus 2 uvedeno, že je splnila. Studentka ale žádné články v databázi Scopus vykázané neměla, měla pouze 3x konferenci a 1 recenzovaný článek. MENDELU v podkladech ze srpna 2022 uvedla, že studentka splnila publikační požadavky dle předchozího DSP *Ekonomika a management* se studijním oborem *Řízení a ekonomika podniku*.

Pokud jde o publikační povinnost PEF v dodaných podkladech ze srpna 2022 uvádí, že studentka splnila podmínky podle zápisu do DSP *Ekonomika a management* se studijním oborem *Řízení a ekonomika podniku* v roce 2016, nicméně v dokumentu PEF *Doktorské studijní programy 2016/2017* je uvedeno: „Disertační práci lze tedy obhajovat pouze v případě, že obsahuje výsledky, které již byly publikovány (či byly k publikování přijaty). Minimálním požadavkem oborových rad doktorských studijních programů na PEF je publikování dvou příspěvků v rámci sborníku z vědecké konference a jednoho článku v recenzovaném časopise uplatnitelném v RIV.“ Není přitom zřejmé, jak je článek studentky („Jrec:

Ad Alta-Journal of Interdisciplinary Research.

11(1): i zahrnut do Rejstříku informací o výsledcích, neboť je sice v databázi Web of Science – Emerging Sources Citation Index (ESCI), ale není jasné, zda tato databáze do databáze Rejstřík informací o výsledcích vstupuje.

Obhajoba disertační práce studentky proběhla 16. 7. 2021. Posudek vedoucího práce z 15. 6. 2021 uvádí, že nalezená shoda systémem na odhalování plagiatů 55 % je způsobena pouze vlivem nahrání předcházející verze práce, nicméně v UIS je rozhodnutí o shodě schváleno až 16. 7. 2021. Zároveň je ruční kontrola vložena až 20. 7. 2021, tudíž odevzdání vložené práce je na UIS potvrzeno také až 20. 7. 2021, tedy po proběhlé obhajobě.

5. Studijní a zkušební řád MENDELU stanovuje procesní lhůty pro obhajobu disertační práce, tyto lhůty nebyly podle zjištění kontrolní skupiny dodrženy u následujících studentů:

- (DSP *Economics and Management* se studijním oborem *Business Economics and Management*) odevzdal dle UIS disertační práci 6. 7. 2020, posudek oponenta je datován 7. 7. 2020 (do UIS uložen 8. 7. 2020), kontrola originality proběhla 8. 7. 2020 a obhajoba 8. 7. 2020.
- (DSP *Economics and Management* se studijním oborem *Business Economics and Management*) měl studium přerušeno od 31. 8. 2020 do 2. 3. 2022. Disertační práci dle UIS odevzdal 30. 3. 2021, posudek vedoucího práce z 25. 2. 2022 byl do UIS vložen 16. 3. 2022, posudky oponentů datované v únoru 2022 byly vloženy 1. 3. 2022, i když měl student vykonat dle UIS obhajobu disertační práce 3. 3. 2021. ovšem odevzdal disertační práci v době přerušení studia, kdy nebyl studentem PEF (bod 4. kontrolních zjištění).

Postup u uvedených studentů neodpovídá ustanovení Studijního a zkušebního řádu MENDELU ze dne 25. 8. 2017 a ze dne 30. 8. 2021, kde je v Článku 35, v bodech 4. a 5. stanoveno:

„(4) Po obdržení oponentských posudků navrhne předseda nebo místopředseda oborové rady termín obhajoby. Děkan stanoví a vyhlásí termín obhajoby.

(5) Datum a místo obhajoby disertační práce musí být alespoň jeden měsíc předem zveřejněny ve veřejné části internetových stránek fakulty a oznámeny uchazeči, oponentům a členům komise pro obhajobu disertační práce. Disertační práce musí být zájemcům dostupná k nahlédnutí pět dní před konáním obhajoby na studijním oddělení fakulty; v případě univerzitního studijního programu na pedagogickém oddělení rektorátu nebo v případě meziuniverzitního studijního programu v místě pracoviště vysoké školy nebo jiné právnické osoby, kde se má konat obhajoba disertační práce. Členům komise pro obhajobu disertační práce jsou zaslány všechny oponentské posudky.“

6. Kontrolní skupina zjistila, že PEF má jiné požadavky na publikační výstupy studentů u DSP *Ekonomika a management* uskutečňovaného v českém jazyce a DSP *Economics and Management* uskutečňovaného v anglickém jazyce. MENDELU přitom při schvalování obou studijních programů považovala oba za obsahově shodné, jak je patrné i ze zápisu z jednání oborové rady doktorského studia v DSP *Ekonomika a management* se studijním oborem *Řízení a ekonomika podniku* konaného dne ze dne 25. 9. 2015 (zaslán v doplněných podkladech). Oborová rada zde při změně kritérií pro publikační činnost konstatovala, že změna bude nejprve realizována v „české verzi studijního programu“. Pod bodem Ad 5) Různé se uvádí:

„Oborová rada diskutovala kritéria pro hodnocení pracovníků (školitelů).

Oborová rada diskutovala změnu požadavku na publikační činnost – aktuálně jsou vyžadovány dvě publikace v sbornících z konferencí a jeden recenzovaný článek, ovšem od akademického roku 2017/2018 (podmínky přijetí na následující akademický rok již byly schváleny v AS PEF) bude požadováno publikování dvou recenzovaných článků. S ohledem na rostoucí počet předátorských časopisů bude rovněž požadováno, aby recenzované články byly publikovány v časopisech registrovaných v databázi Scopus. Tato změna bude nejprve realizována v české verzi² studijního programu.“

PEF zveřejňuje informační brožury pro doktorské studijní programy, konkrétně např. „Doktorské studijní programy 2019/2020 pro studenty zahajující studium v akademickém roce 2019/2020“ a „Doctoral study programmes 2019/2020 for students initiating studies in the academic year 2019/2020“. Z jejich názvu vyplývá, že znění platí pro všechny DSP bez rozdílu jazyka, a až po část 2.5 (publikační výstupy) není v žádné jazykové verzi uvedeno, že by se informace týkaly pouze vybraných studijních programů. Zároveň je však část 2.5 pro každou jazykovou mutaci odlišná, protože obsahuje odlišné požadavky na publikační činnost. Kontrolní skupina se domnívá, že se přinejmenším jedná o matoucí informace pro studenty. Vazba na konkrétní studijní programy je patrná až od části 2.6.

7. Z vyžádaného přehledu publikační činnosti absolventů doktorských studijních programů na PEF vyplývá, že někteří studenti požadavky na publikační činnost splnili články v časopisech, které nelze považovat za platformy s dostatečnou odbornou autoritou, popř. s mezinárodně garantovanou úrovní. Např. se jedná o časopis *IFM Impulse* vydávaný rakouskou agenturou *Institut für Management*, která podle zjištění předchozí kontroly NAÚ na PEF zprostředkovávala nestandardním způsobem zahraničním zájemcům doktorské studium na PEF a s níž MENDELU na základě této kontroly ukončila spolupráci. Tyto články jsou přitom považovány za splnění publikační činnosti namísto stanoveného příspěvku na konferenci. Tato skutečnost se týká např. studenta

Jako splnění podmínky se uznalo i publikování v časopisu *Scientia International Economic Review*, který začal vydávat články v roce 2021 a má jen dvě čísla. Jiní studenti PEF plnili publikační požadavky pouze publikacemi vydávanými na PEF (např. student

8. Pověřené osoby zjistily při kontrole bakalářských, diplomových a disertačních prací častý výskyt vysokého procenta podobnosti s dostupnými zdroji, které našel systém pro odhalování plagiátů *Theses.cz*, používaný kontrolovaným subjektem. Shoda textu vyšší než 25 % byla například zjištěna u 27 závěrečných prací na Fakultě regionálního rozvoje a mezinárodních studií (FRRMS, z období 4. 2. 2020 – 17. 6. 2022) a u 13 závěrečných prací na Lesnické a dřevařské fakultě (z období 25. 5. – 6. 6. 2022). Velmi vysoké shody až 98 % byly zjištěny na FRRMS a PEF, konkrétně

² V protokolu zvýrazněno kontrolní skupinou.

např. na Ústavu informatiky PEF. Podle Nařízení děkana č. 4/2021 o požadavcích na bakalářské a diplomové práce na Agronomické fakultě účinného od 23. 11. 2021 (Čl. 3, odst. 5) se za plagiát nepovažuje, pokud maximální míra shody diplomové práce s bakalářskou prací autora nepřekročí 40 %, což však kontrolní skupina považuje za nepřijatelnou maximální míru shody, neboť takový text je ze dvou pětín nepůvodní.

Vysoká shoda podobnosti je školiteli, vedoucími práce či vedoucími příslušných ústavů odůvodňována například tím, že student navázal na svou předchozí práci, odevzdal práci opakovaně, citoval z právních předpisů, článků, sdělovacích prostředků, výročních zpráv či jiných dokumentů a podobně. Jednotné konstatování, že shoda byla projednána s vedoucím práce a práce není shledána jako plagiát se např. týká prací studentů PEF:

Vysvětlení vysoké shody citací výročních zpráv, literární rešerší či shodou v definicích a legislativních předpisech se týká např. prací studentů PEF:

komparací příloh či používáním všeobecně známých pojmů byla vysvětlena vysoká shoda podobnosti v závěrečných pracích například studentů PEF:

U studentky (Zahradnická fakulta) byla vysoká shoda zdůvodněna porovnáním textu práce s přílohou ve formě příručky.

Pověřené osoby konstatují, že i přes uvedená odůvodnění je vysoká shoda podobnosti textu závěrečné práce nežádoucím jevem, jemuž by se vysoké školy měly snažit zabránit, aby zajistily originalitu závěrečných prací a prezentaci vlastních, nových myšlenek a závěrů. Zejména nelze zcela souhlasit s argumentací týkající se citování článků či sdělovacích prostředků. Doslovné citace legislativy či publikací, použití dotazníků uvedených v příloze u jiných studentů, použití textu předchozích vlastních seminárních, závěrečných či jiných prací, vložení zadávací dokumentace projektu apod. jsou podle názoru kontrolní skupiny nevhodným způsobem tvorby textu závěrečné práce, který je nepřijatelný u tak vysokého procenta shody, jaký je u uveden v dodaném přehledu závěrečných prací se shodou vyšší než 25 %.

Dalším negativním jevem, který přispívá k vyššímu počtu závěrečných prací s vysokou shodou textu, je i postup, který umožňuje omyly: dvojitě nahrání do systému, chyby v názvu či shoda s neobhájenou prací, kdy zodpovědnost za vložení je dána studentovi a po automatické kontrole je přenesena na vedoucího ústavu, přičemž systém v konečné fázi umožňuje vyjádření o originalitě. Není přitom doložena jeho efektivita nebo alespoň stručná analýza o nemožnosti jiného postupu. Uvedená praxe se týká například prací studentů FRRMS:

9. U státních doktorských zkoušek na Lesnické a dřevařské fakultě ve studijním programu *Krajinné inženýrství*, studijní obor *Ekologie lesa*, je obvyklou praxí, že předseda i všichni členové zkušební komise jsou jmenováni ze zaměstnanců MENDELU v pracovním poměru, jen v omezeném počtu byl alespoň jeden člen komise z jiné instituce. Jako příklad lze uvést státní doktorskou zkoušku studentů: ze dne 17. 3. 2016, ze dne 26. 8. 2019 či (v protokolu) ze dne 19. 3. 2021. Z důvodu srovnatelnosti nároků na absolventy doktorských programů je žádoucí, aby členy komise pro státní doktorskou zkoušku byli i odborníci mimo MENDELU.
10. Některé protokoly o konání státních závěrečných zkoušek v magisterských studijních programech a státních doktorských zkoušek obsahovaly jen minimum informací. Z protokolu, který obsahoval jen obecné opakuující se formulace, nebylo možné rozpoznat skutečný průběh zkoušky a chyběly

dostatečné informace o průběhu obhajoby či zkoušky, o odborné rozpravě, o reakcích a úrovni odborného výkonu studenta. Jako příklad lze uvést záznamy ze státních zkoušek studentek Agronomické fakulty (u všech proběhla SZZ dne 2. 6. 2022): „Studentka představila téma své diplomové práce, byly přečteny posudky a zodpovězeny dotazy z nich následovala diskuse a studentka odpovídala na dotazy komise.“ V některých případech byl průběh zkoušky zaznamenán na neoznačeném, neidentifikovatelném listu papíru vloženém do spisu, např. u státní doktorské zkoušky studenta Lesnické a dřevařské fakulty konané dne 7. 2. 2019 (DSP *Krajinné inženýrství*, studijní obor *Ekologie lesa*).

9. Závěry

Pověřené osoby konstatují, že na kontrolované Mendelově univerzitě v Brně zjistily při uskutečňování akreditovaných činností nedostatky, včetně závažných nedostatků týkajících se dodržování zákona o vysokých školách, nařízení vlády o standardech pro akreditace ve vysokém školství a vnitřních předpisů MENDELU. Provozně ekonomická fakulta Mendelovy univerzity v Brně porušila následující právní ustanovení a vnitřní předpisy vysoké školy:

- § 61 zákona o vysokých školách, kdy osoby, jejichž studium bylo přerušeno, považovala za studenty ve studijním programu a umožnila jim v čase přerušeni plnění povinností podle studijního a zkušebního řádu (včetně konání státních doktorských zkoušek) a prováděla souvisejících úkony,
- § 61 ve spojitosti s § 51 zákona o vysokých školách, kdy vysoká škola zařadila studenty do studijního programu rozhodnutím o pokračování studia ve stejném nebo obdobném studijním programu nikoliv zápisem ke studiu, na něž vzniká uchazeči právo sdělením rozhodnutí o přijetí ke studiu; zákon o vysokých školách nezmocňuje vysokou školu, jakožto orgán veřejné moci k rozhodování o pokračování studia ve stejném nebo obdobném studijním programu,
- část druhou, hlavu II, oddíl H, kapitolu I., odst. 3 Nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství, týkající se absolvování části studia na zahraniční instituci v délce nejméně jednoho měsíce nebo účasti na mezinárodním tvůrčím projektu s výsledky publikovanými nebo prezentovanými v zahraničí nebo jiné formě přímé účasti studenta na mezinárodní spolupráci, a to tím, že student studium absolvoval, aniž měl tuto povinnost splněnou,
- Studijní a zkušební řád Mendelovy univerzity v Brně z roku 2013, kde se v části týkající se doktorského studia v příslušném článku stanoví, že celková doba přerušeni studia nesmí přesáhnout standardní dobu studia, pro kterou je studijní program akreditován, a to tím, že někteří studenti měli studium přerušeno na delší dobu, než je maximální doba stanovená zmíněným předpisem,
- Studijní a zkušební řád Mendelovy univerzity v Brně z let 2017, 2020 a 2021, kde se v příslušných článcích uvádí, kdy po odevzdání posudků disertační práce lze nejdříve uskutečnit termín obhajoby disertační práce, přičemž MENDELU stanovený postup a lhůtu nedodržela.

Postup MENDELU je dále v rozporu s dokumentem PEF *Doktorské studijní programy 2016/2017*, kde se stanoví, že disertační práci lze obhajovat pouze v případě, že obsahuje výsledky, které již byly publikovány či byly k publikování přijaty, a dále, že minimálním požadavkem oborových rad doktorských studijních programů na PEF je publikování dvou příspěvků v rámci sborníku z vědecké konference a jednoho článku

v recenzovaném časopise uplatnitelném v Rejstříku informací o výsledcích. Toto ustanovení bylo porušeno tím, že v době obhajoby disertační práce nebyla tato publikační povinnost splněna.

Doporučení:

- Kontrolní skupina doporučuje zajistit (včetně například technického řešení ve studijním informačním systému), aby nebylo možné konat úkony v době, kdy příslušná osoba není studentem podle zákona o vysokých školách (tj. zejména v době přerušného studia).
- Kontrolní skupina doporučuje, aby kontrolovaný subjekt vnitřním kontrolním mechanismem zajistil originalitu závěrečných prací, a to zejména důslednou kontrolou a individuálním přístupem ke každé práci ze strany vedoucího práce, vedením studentů ke správnému zacházení s použitou literaturou, a v neposlední řadě důslednou spoluprací studenta a vedoucího práce během jejího vytváření, kdy vedoucí práce by měl sledovat vývoj jejího vzniku. Studenti by neměli bez řádné citace přebírat významnou část textu vlastních dřívějších prací (autoplagiátorství).
- Kontrolní skupina doporučuje sjednotit požadavky na studenty v obsahově shodných studijních programech uskutečňovaných v češtině a pro výuku v angličtině. Dále kontrolní komise doporučuje zavést účinné kontrolní mechanismy, které zajistí kvalitu požadovaných výstupů a výkonů studentů v průběhu studia (včetně kvalitativní analýzy publikovaných výstupů).
- Kontrolní skupina doporučuje věnovat větší pozornost složení zkušebních komisí u státních doktorských zkoušek. Členy komisí by měli být také odborníci mimo MENDELU, zvažít lze i účast zahraničních odborníků.
- Pověřené osoby dále doporučují vést podrobnější protokoly z obhajob závěrečných a disertačních prací tak, aby protokol odrážel skutečný odborný výkon studenta.
- Kontrolní skupina doporučuje, aby studenti doktorských studijních programů závazně plnili publikační povinnosti i mimo publikace vydávané MENDELU.
- Pověřené osoby dále doporučují v dokumentech PEF poskytujících informace o doktorských studijních programech jednoznačně uvést, jakých studijních programů se konkrétní požadavky týkají.

10. Poučení kontrolovaného subjektu

Kontrolovaný subjekt je oprávněn dle čl. 5 odstavce 1 *Zásad pro výkon kontroly* podat proti kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole své námitky, a to Národnímu akreditačnímu úřadu pro vysoké školství do 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole, není-li v protokolu o kontrole stanovena lhůta delší. Námitky se podávají písemně. Z námitek musí být zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění směřují, a musí obsahovat odůvodnění nesouhlasu s tímto kontrolním zjištěním.

11. Datum vyhotovení

V Praze dne 24. 10. 2022

11. Podpisy zúčastněných pověřených osob

doc. Tomáš Pavelka	..... <i>Tomáš Pavelka, v. r.</i> .....
prof. Libor Grubhoffer	..... <i>Libor Grubhoffer, v. r.</i> .....
prof. Tomáš Knoz	..... <i>Tomáš Knoz, v. r.</i> .....
prof. Martin Macko	..... <i>Martin Macko, v. r.</i> .....
prof. Jaroslav Petr	..... <i>Jaroslav Petr, v. r.</i> .....
PhDr. Jiří Smrčka, Ph.D.	..... <i>Jiří Smrčka, v. r.</i> .....
Mgr. Dita Tarbajová	..... <i>Dita Tarbajová, v. r.</i> .....
PhDr. Jana Pištorová	..... <i>Jana Pištorová, v. r.</i> .....

Námítky podané Mendelovou univerzitou v Brně dne 23. listopadu vyřídil v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona č. 255/2012 Sb., zákon o kontrole (kontrolní řád), jakožto nadřízená osoba předseda Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství Ing. Robert Plaga, Ph.D., dne 15. prosince 2022.

Za správnost vyhotovení:

PhDr. Jiří Smrčka, Ph.D.
ředitel odboru kanceláře NAÚ
Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy